

PREPOROD

www.sindikat-preporod.hr

**Riječ
predsjednika**

**Žuri
polako!**

Prvi su dani u 2012. godini ujedno i prvi dani obnašanja ministarske dužnosti Željka Jovanovića. Naime znanost, obrazovanje i šport Zoran Milanović je povjerio četrdeset i šestogodišnjeg riječkog liječniku. Još se tinta na Milanovićevoj odluci nije ni osušila, a već su krenula raznorazna propitivanja premijerove odluke. Među propitivačima isticali su se neki istaknutiji sindikalisti. Umjesto da se ministru poželi dobrodošlica, sve ostalo ionako u konkretnom slučaju graniči s neukusom, pojedinci su u niskom startu krenuli sa sumnjama, nepovjerenjem i nezadovoljstvom. Srećom, nisu svi Jovanovićevu imenovanju pristupili s oprezom i podozrenjem. Većina je pristojno čestitala novome ministru i strpljivo čekala njegove prve poteze.

Iako o novom ministru ne znam previše, iako sam se s dotičnim gospodinom susreo tek dva puta u životu, iako iz cijelog mog sindikalnog backgrounda proizlazi kritičan stav prema obnašateljima vlasti u prosvjeti, nakon Jovanovićeva imenovanja, iz Preporoda je prema novom ministru otišla čestitka, popraćena tek s nekoliko dobronamjernih sugestija. Kao što smo prethodno čestitali Zoranu Milanoviću na dobivenim izborima, tako smo Željku Jovanoviću čestitali na tome što je baš njega Milanović uputio prema Donjim Svecicama 38. I to je sve. Sve više od ovoga, ali i manje bilo bi, ali i jest, prema nama u Preporodu i neumjesno i „zločesto“. Kao što je pred zakonom svako nevin dok mu se ne dokaže drugačije ili suprotno, tako i o svakom političaru treba suditi tek nakon prvih njegovih političkih poteza.

Je li u ovih nepunih mjesec dana uopće bilo ikakvih pravih poteza ministra Jovanovića? Ako ih je bilo, kakvim ih možemo ocijeniti? Odgovor na prvo pitanje je potvrđan. Najava ulaska u otvoreni sukob s kriminalom u nogometu, temeljita reorganizacija ustrojstva ministarstva, odlučno ministrovu involviranje u izbor školskih ravnatelja – tri su prva ministrova konkretna poteza. Namjerno sam prešutio i zamjenu športa sportom i najavu uvođenja novih predmeta i „prtlanje“ oko ocjenjivanja na polugodištu. Prvo sam prešutio jer sam mišljenja da se radi o prenapuhanoj efemernosti, drugo jer se radi o isforsiranim izjavama čiji je sadržaj manje-više recikliran, treće sam prešutio stoga jer je riječ o jednoj od prigodničarskih tema koja se medijski svake godine razvlači u vrijeme zimskog raspusta. Nadam se da će iz ova tri primjera aktualni ministar naučiti nešto iz takozvanog Primorčeva poučka. Promjene u školstvu, za vrijeme mandata ovog ministra „provodile“ su se kroz tri koraka. Prvo bi se dogodila bučna medijska najava promjene, potom bi slijedilo dugotrajno osmišljavanje najave, na kraju bi uslijedilo odustajanje od promjene.

Prve poteze ministra Jovanovića može se uglavnom podržati. Obračun s kriminalom svih vrsta, pa i kriminala u sportu, važan je posao zbog kojeg su građani 4. prosinca i dali povjerenje Milanovićevoj ekipi. Brzopotezno donošenje uredbe kojom se onemogućilo ravnateljski lov u mutnom ukazuje na ministrovu odlučnost da najvažnije upravljačke konce drži u svojim rukama. I dok se prvom i drugom rješenju teško što može predbaciti, prema trećem među spomenutim rješenjima, provedenoj reorganizaciji ustrojstva ministarstva, valja izraziti oprez i stavovitu suzdržanost. Spajanje dviju po mnogo čemu najvažnijih uprava u jednu i prepuštanje te uprave u javnosti posve nepoznatoj koprivničkoj pročelnici za društvene djelatnosti – moglo bi se pokazati najriskantnijim Jovanovićevim potezom.

Sa svakim danom nove godine treba očekivati i nove ministrove poteze. Dijelom zato što neki problemi iz ostavštine Jovanovićevih prethodnika moraju neodložno rješavati; dijelom zato što se nalazimo pred donošenjem proračuna, a baš će ovo biti prva prava provjera i odlučnosti i utjecaja novoga ministra; dijelom i stoga što izborni pobjednici ne mogu računati s nekim dugotrajnim strpljenjem hrvatskih građana. Ocjene će, one prave, dakle, barem kada je riječ o nama u Preporodu, uslijediti tek nakon prvih konkretnih ministrovih poteza.

U SPOMEN - MARKO RUŽIĆ (1948. - 2012.)

Vječna ti slava, veliki čovječe

Umro je Marko! Dok su ove tri riječi sms-porukama stizale na više stotina adresa sindikalnih povjerenika, dok je u mnogim glavama toga nedjeljnog poslijepodneva nevjerica sustizala tugu, a tuga nevjericu, dok su nam mnogima, potresenima Markovom smrću, tolika pitanja ostala bez odgovora, dok su svi naši razgovori, proistekli iz Markove smrti, ostajali nedovršeni... I dok smo mi svi zajedno i svako ponaosob stajali zatečeni na ovoj životnoj obali, Marko, naš Marko, već je bi na drugoj strani. Nepovratno i za svagda. Napustio nas je naš Marko toga nedjeljnog prijepodneva okružen svojim najbližima, spokojno, tiho, gotovo nečujno, skrhan opakom bolešću, u svojoj 64. godini života. Ostavio je iza sebe svoje bližnje, svoju Nenu, sina, dvije unučice. Ostavio je iza sebe svoju obitelj kao što svatko od nas iza sebe ostavlja ožalošćene i uciviljene članove svoje obitelji.

Bez svoga vrijednoga člana ostala je još jedna obitelj. Sindikalna, Preporodova obitelj. Brojna obitelj, rasuta od Dubrovnika i Splita do Pule, od Vukovara do Čakovca i Zagreba. Snazi te obitelji, njezinoj brojnosti i uređenosti naš Marko je pridonosio punih petnaestak godina. Tiho, samozatajno, ustrajno, radio je i živio da bi Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu postao ono što on danas jest. Marko je živio da bi radio i radio da bi živio. Čak i u trenucima kada mu je postalo jasno da tijelo posustaje i da ne može više pratiti njegovu snažnu volju, Marko bi, gotovo na granici prijekora, otklonio, odbacio svaku sugestiju da uspori, da nešto odgodimo, da nešto pričekamo.

Kakav je naš Marko bio radnik i kolika je bila njegova energija i odlučnost da se svaki posao, svaki zadatak privede kraju, znaju mnogi. Ipak, ja sam kao njegov bliski suradnik punih sedam godina, a najbliži još dodatnih sedam godina, imao tu povlasticu da sagledam njegovu nevjerovatnu predanost radu. Radili smo, kao bliski suradnici, punih četrnaest godina. Sindikalni posao povezao nas je još davne 1997. godine. Nisam tada ni slutio da će se raditi o najdubljoj vezi koju je u ovoj vrsti posla s nekim uopće moguće uspostaviti. Vezi čvrstoj, neporecivoj, neraskidivoj. Uz puno toga zajedničkog,

uz toliko toga što smo svih ovih godina dijelili, a što nas nikada, ni u jednom trenutku nije uspjelo podijeliti, ipak u ovome tužnome času imam potrebu istaknuti tek tri, među tolikima, Markova, iznimna, posebna i velebna čina.

Prvi Markov čin prethodio je našemu poznanstvu. Marko se nekoliko godina ranije, još 1997. sa skupinom dalmatinskih povjerenika, nakon višekratnih bezuspješnih pokušaja za mijenjanjem stanja u Sindikatu hrvatskih učitelja, odvažio osnovati Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu. Odolio je svim pritiscima i ponudama, odolio je svim napadima i povlasticama koje su mu se mjesecima nudile. „Ono što ne valja, a ti ne uspiješ promijeniti, jedino ti ostaje napustiti i krenuti svojim putem dalje“ – rečenica je kojom mi je puno godina kasnije pokušao odgovoriti na pitanje o razlazu sa Sindikatom hrvatskih učitelja. sindikatom kojeg je stvarao i u čijim je prvim godinama imao važno mjesto. U međuvremenu sam imao dosta vremena upoznati Marka i shvatiti da Marko nikad odluke ne donosi naprečac, ali kada nešto odluči, onda povlačenje i odstupanje naprosto ne dolazi u obzir.

U drugoj polovici devedesetih, ionako razmrmljena školska se sindikalna scena počela dodatno mrviti. U jednom je trenutku postojalo šest ili sedam školskih sindikata. Svi protiv svih, nitko ni s kim. Da su takvi sindikati lak plijen svakoj vlasti, znali smo mnogi, kao što smo znali da je izlaz u suradnji ili okrupnjivanju. Ipak, netko je morao učiniti taj prvi, najteži, konkretan korak. Učinio ga je Marko Ružić. Stvaranjem Saveza školskih sindikata, dva sindikata – Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu i Hrvatski školski sindikat Preporod – odlučili su ubuduće nastupati i djelovati usuglašeno, zajednički. Kako mi je tada povjereno vođenje Saveza, najbolje znam koliko je trebalo dobre volje i razumijevanja da se istovremeno djeluje i usklađeno i vodi borba za svakoga člana. Bilo je u funkcioniranju Saveza i problema, ali u prijelomnim trenucima Savez se održao samo zahvaljujući Markovoj razboritosti i strpljivosti.

Treći Markov čin vezan je za događaj koji se zbilo prije nešto više od četiri godine. Tada su se

po prvi puta ujedinila dva školska sindikata – Sindikat Preporod i Sindikat zaposlenika u hrvatskom školstvu. Inicijator i arhitekt cjelokupnog ujediniteljskog poduhvata bio je naš Marko. Satima i satima, telefonski i živom riječi, bistrili smo nas dvojica probleme u kojima bi se naši sindikati mogli naći ako nešto krene po zlu, ako nešto ne napravimo kako treba. U tim su razgovorima sumnje bile rezervirane za mene, a riječi koje su poticale na ustrajnost i odlučnost uvijek su stizale od Marka. Od ujedinjenja u Selcu prošle su četiri godine, četiri godine u kojima se pokazalo da nema tog problema s kojim se nismo u stanju nositi, da nema te nevolje koju kao sindikalna organizacija nismo u stanju nadvladati.

Sve ovo, kao i toliko toga nezrečenoga, pripada ostavštini vrijednog pedagoga, sindikaliste i iznimnoga čovjeka Marka Ružića. Ostavština je to iz koje valja učiti i nama koji nastavljamo Markovim putem, kao i onima koji će nastaviti našim putem poslije nas. Naš Marko, je dugo bolovao. U toj borbi, za koju su nas liječnici uvjerali da ne može trajati ni godinu dana, Marko je skoro tri godine svjedočio borbenosti i ustrajnosti. Ne samo ustrajnost u borbi sa zlokožnom bolešću, nego i ustrajnost u rješavanju svakodnevnih sindikalnih problema i zadataka.

U svojoj nepopustljivosti naspram bolesti išao je „do posljednjega daha“. Kada je izrazio želju, samo tri dana prije kobne nedjelje, da se susretne sa mnom, tražio je da mu govorim o pravilnicima koje smo trebali pripremiti za Glavno vijeće. Čak i u trenucima kad sam iz njegovih očiju čitao da se naš Marko sprema na put koji nam svima predstoji, on je, kako smo to nas dvojica zvali, „vrtio sindikat“ i brigu o drugome.

Neka je vječna slava i zahvalnost sviju nas, njegovih poznanika, prijatelja i suradnika velikom pedagogu, sindikalisti i, nadasve, velikom čovjeku. Našem Marku Ružiću.

Željko Stipičić

**Glasiilo Sindikata
zaposlenika
u hrvatskom školstvu
Preporod**

**Petrinjska 59a,
10000 Zagreb**

Izdavač: SZŠH Preporod
Uredništvo: Sonja Mudrić
i **Marko Ružić**
Urednik: Željko Stipičić

Priprema i tisak: Denona d.o.o.
Glasiilo je besplatno; prijavljeno je
Ministarstvu kulture sektoru za in-
formiranje 19. lipnja 1995. godine,

klasa: 008-02/95-01-01,
ur-boj: 532-03-5/2-95-01/142.
Rješenjem Ministarstva kulture
od 6. srpnja 1995. godine
klasa: 612-10/95-01-1267,
ur-broj: 532-03-1/7-95-01.

Glasiilo je oslobođeno poreza

Velike misli još većeg sindikalnog čelnika

Nakon što su nekoliko tjedana čelnici Matice sindikata javnih službi i Udruge hrvatskih sindikata „zabavljali“ javnost najavom organiziranja potpisa građana o „Referendumu o referendumu“, 22. siječnja, dakle na isti dan kad se provodi referendum o ulasku u Europsku uniju, na tiskovnoj konferenciji održanoj 20. siječnja sindikalni je dvojac priopćio da se od izjašnjavanja odustalo. Na presici se nije čulo gotovo ništa o razlozima još jednog sindikalnog fijaska, ali smo zato od jednog od dvojice protagonista, kojeg nema potrebe posebno predstavljati, čuli i ovo:

O Europskoj uniji

„Neće se Europska unija brinuti o našim građanima i ljudima, građani će se morati brinuti sami o sebi. Ulaškom u Europsku uniju kupili su ulaznicu za ulazak na stadion, ali nisu kupili to da je netko za njih odigrao utakmicu, oni sami moraju odigrati tu utakmicu i u EU, a u čemu je razlika - u tome što su pravila u EU povoljnija i bolja, jasnija i u korist građana i ljudi. Zato trebamo ići u EU!”

O građanima

„Mi smo građanima dali priliku, građani tu priliku nisu iskoristili, dakle nije se javio odgovarajući broj aktivista i volontera koji bi nam jamčio uspjeh.”

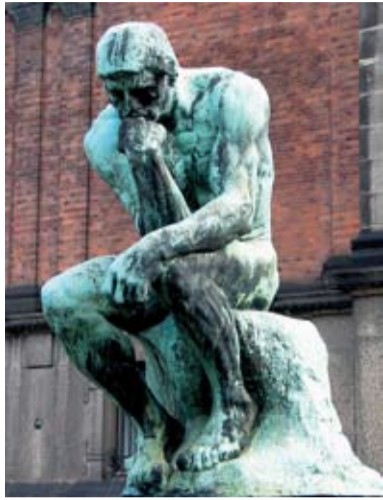
„Zastrašujuće je jedna činjenica koliko ljudi ponekad ne prepoznaju svoje vlastite interese.”

O hladnoći

„Jedna od velikih prepreka su vremenske prilike. Mnogi stariji ljudi su se javili kao volonteri, naši sindikalni aktivisti, ali bi rekli da oni ne mogu stajati zbog zdravstvenih razloga ili godina, ne mogu stajati više od dva, tri sata na hladnome.”

O informiranosti

„Mi smo vjerovali da će ljudima biti dovoljno jasno ako pošaljemo nekoli-

ko informacija pisanog karaktera, pa će onda oni pročitavši to brzo shvatiti, jer već postoje neka prethodna događanja po tom pitanju, vjerovali smo da ljudi to znaju...”

O kresivu

„Sindikati su kresnuli kremen, kao što sam to bio rekao, međutim vatra se nije bila zapalila. Postavlja se pitanje kakav je ogrjev, doista se postavlja pitanje kakav je ogrjev, zašto se to događa i zašto ljudi nisu spremni na borbu za vlastite interese, nitko im to neće pokloniti.”

O medijima

„Bilo je medijskih manipulacija, one su stalno prisutne oko pozicija sindikata, mi smo na njih navikli, mi znamo njihovo izvorište, njihovo vrijednosno utemeljenje, dakle s nama se obračunava na jedan način u dijelu medija koji nije dobar, nije pošten, nije istinit.”

O odazivu

„Nismo imali dovoljno vremena da osvjestimo one ljude koji nisu razumjeli o čemu se tu radi. Mi smo imali stvarno paradoksalnih reakcija, morali smo jednom dijelu ljudi objašnja-

vati da nije referendum nešto protiv vlasti, jer su oni navikli u prošlom referendumu da je svaki referendum zapravo zamjena, supstitut za neku demonstraciju ili štrajk, pa su onda oni prošli put izlazili na referendum uglavnom da se opredijele protiv tadašnje vlasti 2010. godine, a sada valjda misle da je sad ovo referendum protiv ove vlasti.”

O odgodi

„Ova naša akcija sada je odgođena, jer nije uspjela, ali ne treba se zavaravati da ona nema pozitivnih učinaka, ona i dalje otvara ovaj problem, dalje ga drži javno prisutnim i dobro je to imati na umu, dakle mi ne žalimo zbog toga. Ljudi su o tome govorili, ipak se počinje priča o tome, osobito intenzivna priča u sindikatu.”

O plemenitosti

„Mi smo imali najplemenitije pobude, mi od toga ništa nismo, ne bi dobili da je taj referendum uspio ili neuspio. Mi bi samo imali gnjavažu punih petnaest dana, ovi bi ljudi trebali raditi prekovremeno subotom i nedjeljom. Mi bismo morali isto tako permanentno i intenzivno raditi, dakle mi personalno i individualno ništa u tome ne bi profitirali, ništa ljudi koji to organiziraju. Dakle, to bi jedino profitirali građani koji to nisu prepoznali.”

O Prazniku rada

„Zaključili smo da je 1. svibnja bolji termin iz još jednog razloga, jer ovdje se tražilo puno aktivista na izrazito puno mjesta. Dakle ima 5.000 biračkih mjesta, to je jako puno, to je disperzirano, a na svakom biračkom mjestu izlazi prosječno oko 600 ljudi. Dakle trebate imati puno ljudi za malu gustoću u jednom mjestu.”

O razočaranosti

„Gledajte zašto bi ljudi bili razočarani u sindikat, nemaju ni jedan ra-

cionalni argument, mi nismo izgubili uopće članova, u zadnje dvije, tri godine ne gubimo članstvo, barem je to tako slučaj u Matici hrvatskih sindikata. Mi imamo stabilno, čak nam raste članstvo, neznatno, ali raste. Dakle, ljudi su spremni platiti da vi za njih izvedete, ja ću vama platiti, a onda me više nakon toga ništa ne zanima, jer ja smatram da sam dao jako puno time što sam vam platio članarinu, ali članarina ne služi tome da vi izaborite za mene moja prava, već služi tome da vi možete organizirati borbu u kojoj se ja moram pojaviti za svoja prava i to je ta bitna razlika. Ne vidim, mi nemamo to unutar sindikata nikakvo nezadovoljstvo sa sindikatom.”

O 717.000 potpisa

„Ima nešto čudno i u tim potpisima od 717.000 ljudi koje su oni dali 2010. godine. Ja bih se usudio reći da su ti potpisi bili najmanja moguća žrtva, da smo ih pozvali u generalni štrajk ili da smo ih pozvali na demonstracije i prosvjede, sigurno ne bismo imali takav odaziv, sigurno. Dakle bilo je relativno lagano ljeti doći i potpisati peticiju i na taj način iskazati svoje nezadovoljstvo, ali demonstrirati na ulici kao Grci, Talijani, Španjolci i Englezi, to je već mali pothvat, pothvat u ovoj zemlji.”

O solidarnosti

„Mi nemamo dobrovoljne aktivnosti koja bi bila solidarna i humana, evo uzmite samo u onim domovima za retardiranu djecu volontraju Talijani, gotovo da nema Hrvata koji to rade. Hrvatska je jedna od rijetkih zemalja u kojima postoje stariji ljudi koji su nepokretni, sami i osamljeni. Vi nemate volontere koji bi dolazili i tim ljudima odlazili kupovati u dućan potrepštine. Ako zakaže neka socijalna služba ili nešto, ti su ljudi ostavljeni sami sebi, jednostavno tog volonterskog angažmana nema,

a kamoli onda da bi bilo nema ni dovoljno volontera za pomoć slijepcima itd.”

O stanju duha

„Ima još jedan problem koji bih posebno htio istaknuti, jedno obeshrabrujuće stanje duha u glavama naših građana. I sad se otvara pitanje zašto je to tako, a kad biste pitali crkvu, onda bi vam ona rekla to je zbog komunizma, što bih se ja do neke mjere i složio. Još uvijek vučemo dvadeset godina, punih dvadeset godina je prošlo i promjenu mentaliteta toga da o vama, o nama brine partija, socijalistički savez i da netko uvijek brine umjesto nas, ta promjena mentaliteta nije se dogodila. Došao je HDZ, onda je on brinuo o građanima, onda je došlo, nisu ni stranke uspjele promijeniti taj mentalitet, nisu ni sindikati, onda je tu crkva koja brine o ljudima, pa ni crkva nije promijenila takav jedan mentalitet.”

O terminu

„Možda će netko reći trebali smo pretpostaviti da nećemo imati dovoljno vremena, ali mislili smo da će ipak odaziv biti veći, imali smo procjenu da sa tisuću aktivista možemo pokriti tisuću biračkih mjesta i tada bi to bilo dovoljno za prvi dan skupiti 200.000 potpisa. To se nije dogodilo.”

O volonteranju

„Ipak je u tom hrvatskom mentalnom sklopu nešto krivo, ipak je nešto što bi nas sve trebalo malo zabrinuti, ljudi nisu spremni volontirati. Kad bi to bio samo ovaj slučaj onda bi rekli, to je zima, hladno je i zbog toga evo imaju i razlog zašto neće volontirati, mi to možemo razumjeti, ali naša iskustva iz svih prethodnih godina također upućuju da Hrvati nisu spremni na društveni opći angažman i pri tome dati odgovarajuću žrtvu.”

Prijedlog Pravilnika o djelokrug rada tajnika i administrativno tehničkim poslovima u osnovnoškolskoj ustanovi

Vratite dostojanstvo svim djelatnicima u školskom sustavu

Duboko razočaran pismom novog ministra Jovanovića, koje je ovih dana upućeno svim školama, moram reagirati u ime nenastavnog osoblja u školstvu, prije svega članova našeg sindikata. Već smo naviknuti na činjenicu da smo neadekvatno plaćeni, da nam se ne priznaju prekovremeni sati rada, da godinama ne možemo iskoristiti godišnji odmor, da nam se povećava obim poslova i nameću novi poslovi, od kojih, uzgred budi rečeno, velik broj njih i nisu naši. No, najviše boli činjenica da smo zapravo nevidljivi, da nitko ne priznaje naš rad, nismo ozbiljno shvaćeni i da nam se nitko ne obraća.

Podsjetit ću da je ministar svoje pismo započeo s „poštovane učiteljice i učitelji, nastavnice i nastavnici, stručne suradnice i suradnici, ravnateljice i ravnatelji, obračam vam se početkom svog mandata...” Dakle, izgleda da je ministar u ime uštede (o kojoj se naveliko govori) odlučio ili da u školama više ne rade tajnice i tajnici, voditeljice računovodstva i voditelji računovodstva, administrativni i računovodstveni radnici, domari, kuharice i spremačice ili ne nabrajajući nas šteti na vremenu ili prostoru ili možda čovjeku nisu rekli da i mi radimo u tom sustavu.

Bilo kako bilo, nas nema i da stvar bude gora, stvarno nas neće biti ili će nas biti u znatno manjem broju ili znatno manjoj satnici, ako se nešto hitno ne poduzme. Naime, u konačnom Prijedlogu Pravilnika o djelokrug rada tajnika osnovnoškolske ustanove i administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obav-

ljaju u osnovnoškolskoj ustanovi predviđeno da nas se ili ukine ili da ne radimo u punom radnom vremenu, ako škola ima manje od 150 učenika, a da ne spominjem kvadrature za spremačice i domare, broj obroka kuharica itd.

Kao bivši član povjerenstva za izradu rečenog Pravilnika, niti ja, a niti kolegica iz drugog sindikata, nismo mogli utjecati na njegov konačni prijedlog, iako sam osobno upozoravao na negativne posljedice i sugerirao ostalim članovima da se takvo što ne ugrađuje u Pravilnik. No, to povjerenstvo je činilo sedam članova od kojih je pet bilo iz Ministarstva. Prijedlozi sa sindikalne strane, u ovako formiranom povjerenstvu, jednostavno nisu prolazili. Vidjevši da ne mogu utjecati da se u Pravilnik ugradi ono što je po mom mišljenju važno, nisam se odazvao na zadnja dva sastanka.

Naime, nama koji radimo u osnovnom školstvu nikako nije jasno zašto smo „manje vrijedni” od kolegica i kolega iz srednjeg školstva? Ne pada mi ni na kraj pameti stvarati razdor među nama, ali ovakvo pitanje se nameće iz vrlo jednostavnog razloga. Zbog čega, primjerice, u srednjoj glazbenoj ili bilo kojoj drugoj srednjoj strukovnoj školi koja ima 80 ili 90 ili 130 učenika, tajnica i voditeljica računovodstva mogu raditi u punom radnom vremenu, dakle bez obzira na broj učenika, a u osnovnoj školi ne mogu, odnosno ti poslovi su vezani brojem učenika. I u Pravilniku o djelokrug rada tajnika te administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u sred-

Ilustracija: Slobodan Butir

njoškolskoj ustanovi i u konačnom Prijedlogu Pravilnika o djelokrug rada tajnika osnovnoškolske ustanove i administrativno-tehničkim i pomoćnim poslovima koji se obavljaju u osnovnoškolskoj ustanovi člankom 2. utvrđeni su poslovi tajnika.

U Pravilniku za srednje školstvo u stavku 1. spomenutog članka stoji: „Srednjoškolska ustanova ima tajnika koji obavlja poslove u punome radnom vremenu”. Dakle, broj učenika u srednjoj školi uopće ne utječe negativno na radno vrijeme tajnika. Za osnovno školstvo je malo drukčije i u stavku 2. članka 2. stoji ovako: „Osnovnoškolska ustanova koja ima više od 150 učenika ima jednog tajnika u punom radnom vremenu koji obavlja tajničke poslove”. Dakle, drugim riječima, ako neka osnovna ško-

la ima 141 učenika, ministar može donijeti odluku da tajnik te škole radi u nepunom radnom vremenu ili mu može smanjiti osnovni koeficijent na pola.

Za voditelje računovodstva situacija je vrlo slična. Naime, Pravilnik koji se odnosi na srednje školstvo stavkom 1. članka 3. kaže: „Srednjoškolska ustanova ima voditelja računovodstva koji obavlja poslove u punom radnom vremenu”. Dakle, ni ovdje kao i kod tajnika uopće nije važno koliko neka srednja škola ima učenika, voditelj računovodstva ima puno radno vrijeme. No, Prijedlog Pravilnika koji se odnosi na osnovno školstvo je opet malo drukčiji te je stavkom 2. članka 3. utvrđeno ovako: „Osnovnoškolska ustanova s više od 150 učenika ima jednog

voditelja računovodstva koji obavlja računovodstvene poslove”. Ponovno dolazimo do famoznih 150 učenika, jer ako ih nema tada nema niti voditelja računovodstva u punom radnom vremenu.

Sada dolazimo do opisa poslova za radna mjesta tajnika i voditelja računovodstva, a ti poslovi su, gle čuda(!), gotovo identični u oba Pravilnika. Kažem gotovo identični, jer ipak postoji razlika, a ona se očituje u slijedu i obliku opisa tih poslova. Zapravo, voditelj računovodstva u osnovnim školama ima i više posla kao što je primjerice primanje uplata učenika i roditelja za školsku kuhinju i produženi boravak, što voditelj računovodstva u srednjim školama nema. Isto tako voditelj računovodstva u osnovnim školama izriječkom stavka 3. alineja 8. obavlja i poslova vezane za uspostavu i razvoj sustava financijskog upravljanja i kontrole, što u srednjoj školi bar nije izriječkom navedeno, pa samim tim i ne obvezuje.

Činjenica je da novi ministar i nova vlast u cjelini trebaju vremena za prilagodbu, za snimanje stanja da bi temeljem toga mogli povući prave poteze. Dat ćemo im to vrijeme. Ako trebaju pomoć i nju će dobiti, a mi... Mi samo tražimo da se svim zaposlenicima (i nastavnom i nenastavnim osoblju) u sustavu školstva, prije svega, vrati dostojanstvo! Da se počne cijeniti rad svih jer i nenastavno osoblje doprinosi nečemu dobrom, nečemu boljem, napretku odgojno-obrazovnog sustava i ove zemlje u cjelini.

Hrabroslav Filaković

Prosvjeti mora biti bolje

Povećano izdvajanje za obrazovanje već u ovogodišnjem državnom proračunu i oslobađanje učitelja i nastavnika od nepotrebnih administrativnih poslova, uz najavljenju ozbiljnu analizu zatečenog stanja tri su najvažnije točke očekivanja od novog ministra

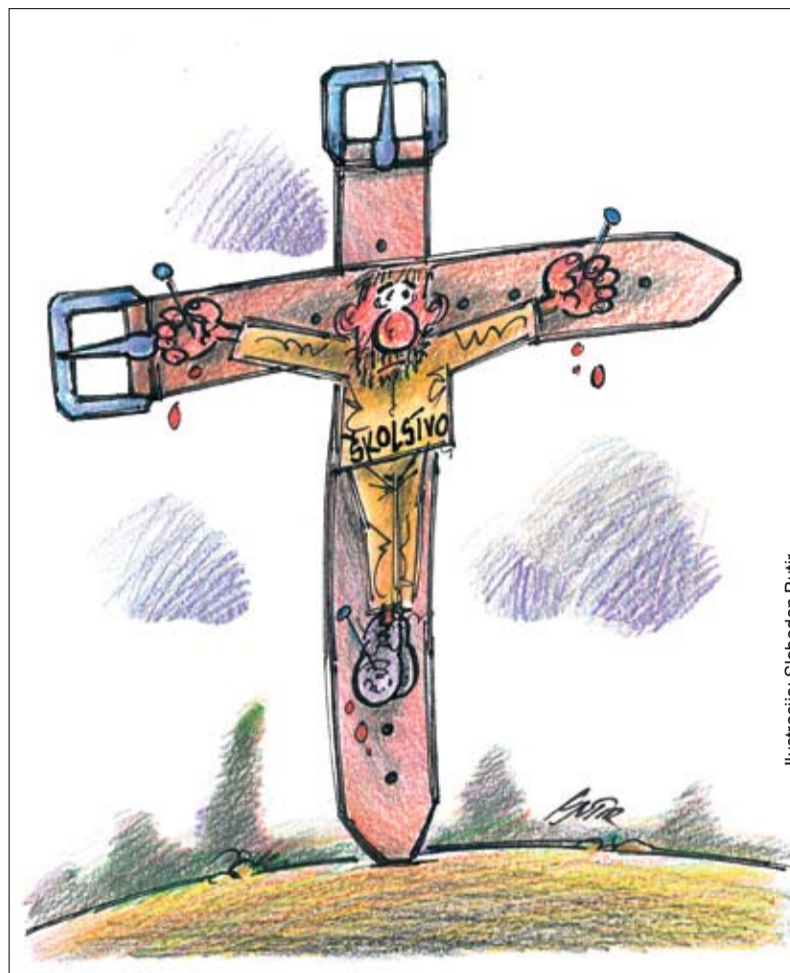
Značajna su očekivanja članova Sindikata zaposlenika u hrvatskom školstvu Preporod od novog ministra znanosti, obrazovanja i sporta. Nekoliko novosti u školstvu, proisteklih iz smjene vlasti koja se dogodila 4. prosinca, mogu se podržati pa i pohvaliti, dok se prema nekim novostima može izraziti suzdržanost, pa i neslaganje. Najava obračuna s kriminalom u sportu, uvođenja određenih promjena nakon temeljite analize stanja, redovitog konzultiranja sa strukom i sindikatima, većeg izdvajanja za obrazovanje, te hvatanja u koštac s konkretnim problemima, primjerice državnom maturom – može se otvoreno podržati pa i pohvaliti. Spajanje Uprave za predškolski odgoj i osnovno obrazovanje i Uprave za srednje obrazovanje i bavljenje efemernostima kao što je promjena naziva Ministarstva – dva su rješenja kojima se mogu uputiti otvorene zamjerke. U osnovnom i srednjem školstvu radi oko 70 tisuća zaposlenih ili 5 posto svih zaposlenih u državi, samo za plaće zaposlenih u ova dva sustava izdvaja se skoro 7 milijardi kuna, odgojem i obrazovanjem u ova dva sustava obuhvaćeno je više od pola milijuna učenika. Stoga, razumljiva je sumnja da će teško biti učinkovito upravljati po mnogo čemu najzahtjevnijom upravom, ne samo u našem ministarstvu nego i među svim ministarstvima Vlade – istaknuo je Željko Stipić na konferenciji za tisak održanoj 9. siječnja na kojoj govorilo o očekivanjima Preporoda od novog ministra.

„Ključan događaj u prvih 100 dana njegova upravljanja odgoj-

no-obrazovnim sustavom bit će donošenje državnog proračuna za 2012. godinu. Najava smanjenja plaća u javnim službama i najava povećanja izdvajanja za školstvo međusobno proturječe, odnosno nejasno je kako je moguće istovremeno provoditi oba rješenja. Povećano izdvajanje za obrazovanje, približavanje nedostižnoj granici od 5 posto BDP, kojim bi se osiguralo barem izjednačavanje prosječnih plaća u osnovnom i srednjem školstvu s prosječnim plaćama u državi – treba biti ne samo najvažniji politički cilj ministra, nego i temelj za realizaciju svih pozitivnih pomaka koje ovih dana najavljuje.

Dok ćemo na prve učinke ministrove najave o povećanju izdvajanja za obrazovanje morati pričekati još neko vrijeme, neki se drugi pomaci u školama očekuju i ranije. Bilo bi važno da se početkom drugog polugodišta u osnovno i srednje školstvo uvedu rješenja koja će smanjiti broj nepotrebnih administrativnih poslova „nametnutih“ u posljednjih nekoliko godina. Svako njihovo smanjenje ili potpuno uklanjanje ostavlja više prostora učiteljima, nastavnicima i stručnim suradnicima za neposredni odgojno-obrazovni rad” – smatra Stipić koji je istaknuo i nekoliko konkretnih prijedloga.

EVIDENTIRANJE RADNOG VREMENA Više od godinu dana u školama se provodi potpuno nepotrebno dnevno evidentiranje dolazaka i odlazaka s posla. Riječ je o suvišnom i uvredljivom poslu u djelatnosti u kojoj se odvijek u dnevnik rada bilježi svaki održani nastavni sat, evidentira se sadržaj, broj nastavnog sata

Ilustracija: Slobodan Butir

i vlastoručnim potpisom potvrđuju svi podaci. Godišnjim planom i programom je određeno vrijeme početka i završetka nastave, rasporedom su uređene dnevne obveze nastavnika, kroz knjigu dežurstva bilježe se eventualna odstupanja, knjigom zamjena evidentiraju se sve nepredvidljive situacije u pogledu održanih nastavnih sati. Kako je ministar kraće vrijeme radio u srednjoj školi, očekujemo da mu je ovo poznato, te da će učiniti sve – ne poput bivšeg ministra Fuchsa, koji je svojim pravilnikom tek nepotrebne poslove evidentiranja prebacio na ravnatelje, tajnike i voditelje – da se učitelji i nastavnici oslobode ovih potpuno nepotrebnih i suvišnih administrativnih poslova.

OCJENJIVANJE BEZ „VREMENIKA“ Pravilnikom o ocjenjivanju učiteljima i nastavnicima su nametnute obveze izrade i

popunjavanja tzv. „vremenika“ kojima se pisane provjere znanja najavljuju učenicima mjesecima unaprijed. Iako su pisane provjere znanja vrlo precizno najavljene kroz godišnji nastavni plan svakog učitelja i nastavnika, od njih se sada traži da kroz „međusobno usklađivanje“ administrativno isključe mogućnost većeg broja dnevnih pisanih provjera. I to se uvijek radilo u školama tako da su se predmetni učitelji i nastavnici dogovarali vodeći pri tome računa da učenici ne budu preopterećeni.

PRODUŽENI STRUČNI POSTUPAK Prije više od dvije godine učiteljima i nastavnicima, napose onima koji su i razrednici, nametnuti su administrativni poslovi koji proizlaze iz uvođenja nove pedagoške mjere, takozvanog odgojno-obrazovnog tretmana produženog stručnog postupka. Iako je skoro 15 tisu-

ća zaposlenika osnovnih i srednjih škola peticijom provedenom 2010. godine izrazilo svoje neslaganje s uvođenjem nepotrebne i nesvrhovite pedagoške mjere, te iako su postojala obećanja prosvjetnih i državnih dužnosnika da će se nešto konkretno i učiniti, i danas se ispisuju tisuće raznoraznih obrazac, gube tisuće sati na sastanke povjerenstava o provedbi ove pedagoške mjere. Sve se to radi unatoč činjenici da se nitko nije ozbiljno pozabavio konkretnim učincima jedne od najkontraverznijih zakonskih novina u proteklih nekoliko godina. Ukidanjem ove pedagoške mjere zaposlenici u školama bi se oslobodili potpuno nepotrebnih administrativnih poslova, a čak bi se i popravila situacija zbog koje se uvodilo ovu pedagošku mjeru.

E-MATICA Nepotrebne administrativne poslove razrednika značajno bi se moglo smanjiti i poboljšanjem sustava elektronske obrade podataka, tzv. *E-matice*. Događnjom postojećeg programa ili izradom posve novog programa trebalo bi ponajprije razrednicima omogućiti da bez ikakvog čekanja mogu, u predviđenim rokovima i u svome radnom vremenu, unijeti tražene podatke o učenicima.

Zaključujući konferenciju za tisak Željko Stipić je istaknuo da su povećano izdvajanje za obrazovanje već u ovogodišnjem državnom proračunu i oslobađanje učitelja i nastavnika od nepotrebnih administrativnih poslova, uz najavljenju ozbiljnu analizu zatečenog stanja tri najvažnije točke očekivanja od novog ministra u njegovih prvih stotinu dana obnašanja funkcije. Za dublje programske promjene, a napose za uvođenje novih predmeta pa čak i za strukovnu maturu, trebaće znatno više vremena. Od novog ministra se očekuje, također, da se više od svojih prethodnika, prije svih promjena konzultira sa pedagoškom strukom, kao i da u komunikaciji sa sindikatima ne pravi među njima nikakvu razliku.

Nakon donošenja Pravilnika o evidenciji radnog vremena za radnike školskih ustanova

Neprolazna ocjena posljednjem uratku bivšeg ministra Fuchsa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi od 15. 7. 2011. uređeno je da način evidencije radnog vremena za radnike školskih ustanova propisuje ministar. Potreba za ovom dopunom proizašla je iz činjenice što se na osnovu odredbi Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima teško moglo udovoljiti obvezi vođenja evidencije o radnom vremenu onih radnika koji nemaju stalno radno vrijeme kao što su to i učitelji i nastavnici.

Svjedoci smo kako su zbog te nedorečenosti ravnatelji pojedinih škola iznalazili različite načine kako bi ipak udovoljili toj obvezi. Nastavnici su se tako morali pot-

pisivati na liste, popunjavati tabele sa stotinu podataka, ostavljati otiske prsta, kupovali su se posebni uređaji i slično. Ravnateljica jedne osnovne škole išla je tako daleko da je uvela obvezu da nastavnici dolaze u školu u 7, a odlaze u 15 sati kako bi jednostavno mogla evidentirati njihovo osmosatno radno vrijeme. Nastavnicima koji su se sindikatima ili pravnicima obraćali upitima o ispravnosti ravnateljevih postupaka odgovaralo se da je evidenciju dužan voditi poslodavac što i je točno. Mnogi su ravnatelji, uostalom poput nas i nastavnika nestrpljivo iščekivali dopunu Zakona nadajući se kako će napokon stići precizne upute o načinu vođenja evidencije o radnom vremenu te da će

time ravnatelji prestati strepiti od prigovora inspekcije, a nastavnici biti oslobođeni nepotrebnih administrativnih poslova.

Željno iščekivani propis dobili smo krajem studenoga kada je objavljen Pravilnik o evidenciji radnog vremena za radnike školskih ustanova. Pravilnik nije ispunio očekivanja i ovom posljednjem uratku ministra Fuchsa ne bih dao prolaznu ocjenu. Ministar je promašio temu, odnosno predao nedovršeni rad. Umjesto da propiše način vođenja evidencije o radnom vremenu, on u tom Pravilniku uglavnom propisuje sadržaj evidencije radnog vremena koji je ustvari prepisan iz Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja evidencije o radnicima. Izgleda kao da je u

jednom trenutku shvatio da su mu dani odbrojeni pa mu je postalo svejedno kako će uradak izgledati. Doduše Pravilnikom je precizirano tko mora i može voditi evidenciju tako da je sada sigurno da to nisu radnici, ali to i nije bilo sporno jer smo i prije znali da je to zadaća poslodavca. Dobili smo Pravilnik, ali problemi su ostali unatoč činjenici što se rješenje tog problema nameće samo od sebe.

Neshvatljivo je kako ministru nije poznato da se evidencija o radnom vremenu nastavnika već odavno vodi i to kroz dnevnik rada, knjigu zamjena i slično. Iz njih, rješenja o tjednom i godišnjem zaduženju i rasporedu sati mogu se dobiti svi potrebni podaci za obračun plaće, a također

nastavniku su dovoljan dokaz o izvršenju radnih zadataka. Eventualno, dodatno bi trebalo evidentirati poslove koji nisu evidentirani postojećom dokumentacijom te bi se time udovoljilo i svim zahtjevima iz Zakona o radu.

Budući da je vođenje evidencije o radnom vremenu isključivo obveza ravnatelja oni su doista prvi koji bi trebali reagirati na njega. Ako im ovakav Pravilnik odgovara i ako im je sve jasno neka ga slobodno primjenjuju kako znaju i umiju bez da se nas učitelje i nastavnike i nadalje dodatno opterećuje nepotrebni administrativnim poslovima. Radnici se u ovom Pravilniku ionako spominju samo u smislu prava na uvid u evidenciju.

Ivan Korotaj

15. prosinca Predsjednik Sindikata, na poziv povjerenika Osnovne škole Luke Perkovića iz Brinja Drage Katalinića, sudjelovao na sastanku sindikalne podružnice. Uz međusobno upoznavanje i predstavljanje, riječ je o novotvorenim podružnicama, govorilo se o najvažnijim aktualnostima sindikalnog djelovanja i osnovnog školstva u ovom trenutku.

16. prosinca Na tiskovnoj konferenciji „Prvi potezi novog ministra znanosti, obrazovanja i sporta“, održanoj u Splitu, Preporod iznio najvažnija očekivanja svojega članstva i zaposlenih u osnovnim i srednjim školama od novoga ministra. Vanjsko vrednovanje rezultata rada, uspostava održivih pedagoških standarda, kvalitetniji sustav napredovanja za zaposlenike, unaprjeđenje sustava stručnog usavršavanja zaposlenih u školama, efikasniji sustav nadzora i kontrole zakonitosti rada u školama – samo su neka od pitanja na koje je upozoren novi ministar.

21. prosinca Održano Županijsko vijeće Krapinsko-zagorske županije. Na sastanku se, uz sadržaje proizašle s 2. sjednice Glavnog vijeća, razgovaralo o problemima proisteklim iz sudjelovanja predsjednika Županijskog vijeća

na Skupštini Sindikata. Rasprava o spomenutom problemu završila je davanjem ostavke Samsona Štibohara na mjesto županijskog povjerenika. Do izbora novog povjerenika, dužnost županijskog povjerenika Krapinsko-zagorske županije obavljat će Darko Ciglenečki, dosadašnji zamjenik predsjednika Županijskog vijeća.

23. prosinca Uz čestitku na ministarskom imenovanju, Željku Jovanoviću, novom ministru Ministarstva znanosti, obrazovanja i sporta, upućeni su i prijedlozi o prvim konkretnim potezima. Poboljšanje sustava E-matice, uvođenje kontrole u rad županijskih komisija za tehnološke viškove, reorganizacija prosvjetne administracije, komunikacija sa zaposlenima u školstvu i javnošću i odnos prosvjetne vlasti naspram školskim sindikatima – neki su od konkretnih prijedloga detaljno obrazloženih u dopisu.

27. prosinca Održana osnivačka sjednica podružnice Preporoda u Osnovnoj školi Bijelo Brdo iz Bijelog

Brda. Za povjerenika izabran Dragoljub Subotić, a za zamjenicu povjerenika Jelena Knežević. Nakon osnivanja ove podružnice Preporod u Osječko-baranjskoj županiji djeluje u 8 osnovnih i 3 srednje škole.

30. prosinca Preporod je priopćenjem pozvao resornog ministra da ili poveća postojeći kapacitet elektronske obrade podataka u osnovnim i srednjim školama, takozvane E-matice, ili da se krene u izradu novog, razumno plaćenog, programa koji će biti funkcionalan i zbog čijih se nedostataka traženi podaci o učeničkim rezultatima neće unositi izvan radnog vremena zaposlenika.

2. siječnja Ministru Željku Jovanoviću su upućeni konkretni prijedlozi kojima je moguće učitelje i nastavnike osloboditi nepotrebnih administrativnih poslova. Također, dopisom je zatraženo rješavanje problema koji je nastao nemogućnošću rada povjerenstva za davanje suglasnosti o imenovanju ravnatelja. U dopisu je predloženo i konkretno rješenje kako bi se izbjegli svi eventualni nesporazumi oko izbora ravnatelja u razdoblju primopredaje vlasti.

4. siječnja Održan sastanak Javnog sektora Nezavisnih hr-

vatskih sindikata. Na sastanku su birani koordinator javnog sektora u Nezavisnim hrvatskim sindikatima i dva člana Izvršnog odbora Nezavisnih hrvatskih sindikata iz Javnog sektora. Umjesto Ljubice Pilić, predsjednice Sindikata zaposlenih u kulturi, za novog koordinatora izabran je Boris Pleša, predsjednik Sindikata državnih i lokalnih službenika i namještenika; za članove Izvršnog odbora NHS izabrani su Ljubica Pilić i Zdravko Lončar, predsjednik Nezavisnog sindikata MUP-a.

9. siječnja Predsjednik Sindikata se u Ministarstvu sastao s zamjenicom ministara Marijom Lugarić. Na sastanku se razgovaralo o novom ustroju Ministarstva nakon ujedinjavanja dviju uprava uprave za predškolski odgoj i osnovno obrazovanje.

* Održana tiskovna konferencija naslovljena kao „Prvih 100 dana ministra Jovanovića“. Primjereni je izdavanje za odgoj i obrazovanje već u ovogodišnjem državnom

proračunu, oslobađanje učitelja i nastavnika od nepotrebnih administrativnih poslova i provođenje ozbiljne analize prije provođenja neophodnih promjena – tri su najvažnija očekivanja od resornog ministra.

13. siječnja Sindikat se dopisom obratio Mirandu Mršiću, ministru u Ministarstvu rada i mirovinskog sustava. Povod dopisu bio je ministrov prijedlog iznijet predsjednicima sindikalnih središnjica da ubuduće troškove financiranja Ureda za socijalno partnerstvo pojednako snosi sindikati, poslodavci i Vlada. Ministrov prijedlog u Preporodu smo podržali, jer je na tragu našeg dugogodišnjeg zalaganja za financijsku samostalnost svih strana kao temeljnoj pretpostavci istinskog socijalnog dijaloga u Republici Hrvatskoj.

19. siječnja S tiskovne konferencije „Promjenom Zakona protiv korupcije u školama“ najavljena sindikalna inicijativa za promjenom članka 107. Zakona o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi. Ovom bi se zakonskom promjenom omogućilo i predstavnicima manjinskog sindikata da sudjeluju u radu županijskih komisija za tehnološke viškove.

Postani promotor Preporoda tel. 01 48 14 891

OZIV NA SURADNJU

Zahvaljujući vašim tekstovima, fotografijama i karikaturama neka naše glasilo bude još kvalitetnije i raznovrsnije. Vaše priloge šaljite na: ured@sindikats-preporod.hr

Collage of newspaper clippings from 'Slobodna Dalmacija', 'Vjesnik', and 'Jutarnji list' featuring articles about school issues, teacher strikes, and the Ministry of Education's policies. Includes a photo of Željko Stipić.

Blagajna uzajamne pomoći Brzo i efikasno rješava vaše financijske probleme tel 021/323 036 ili www.sindikats-preporod.hr